



Plzeň 22.4.2013
čj. SRS 022892/2013

Oblastní odbor SRS
Slovanská alej 2179/20
326 00, Plzeň

Zpráva č. 4 oblastního odboru PLZEŇ o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 15.4. – 21.4.2013

1. Počasí

V průběhu sledovaného týdne bylo proměnlivé počasí. Na počátku došlo ke zlomu, trvalé dlouhodobé teplotně podprůměrné počasí bylo vystřídáno odpoledními teplotami až k 20 °C, což ve čtvrtek vyvrcholilo odpoledními teplotami až k 26 °C. Kromě pondělka, kdy bylo jasno, po celé sledované období přicházely dešťové srážky a v noci na pátek se vyskytly při přechodu studené fronty lokální slabé bouřky. Následovalo prudké ochlazení na denní teplotu okolo 10 – 13 °C a bylo zataženo a deštivo, což pokračovalo do soboty. V neděli došlo během dne k vyjasnění a oteplení na 17 – 19 °C.



2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Porosty se po měsíčním zpoždění vegetace vlivem oteplení a regenerační dávce N začaly rychle vyvíjet a růst. Dešťové srážky byly místy slabší, ale v půdě je dostatečná zásoba vláhy, místy jsou ale pozemky zamokřené. Škody po zimě jsou jen lokální a slabé. Na polích probíhá setí jařin, přihnojování ozimů a porosty řepky již byly na většině území oblasti ošetřeny proti stonkovým krytonoscům.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 14 – 26, čtvrtý list rozvinutý až šestá odnož viditelná)

Poškození chladem bylo pozorováno v okrese Plzeň – jih (Horní Lukavice, 16.4.).

Slabý výskyt **septoriové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)** sledován v okrese Plzeň - sever (Křimice, 16.4.), Cheb (Mýtinka u Poustky, 17.4.) a Klatovy (Číhaň, 19.4.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Hodnotí se počet listů s výskytem pyknid – pomocí stereoskopické lupy. V RF 31 – 32 a 37 se z odnoží ve vzorku odebere střídavě 4. a 5. list shora. V RF 51 se ve vzorku střídavě odebere 3. a 4. list shora. Ošetření se doporučuje od 12 až 50 % listů s výskytem pyknid.

Fungicidní ochranu je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze objevení se posledního listu BBCH 37 do BBCH 51 (metání). Zásahy se provádí zároveň proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.



Slabý výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byl sledován v okrese Plzeň - jih (Kasejovice, 18.4), Domažlice (Nový Kramolín, 15.4.), Cheb (Mýtinka u Poustky, 17.4.) a Tachov (Lom u Tachova, 17.4.).

Pozorování hrabošů se provádí v porostech na počátku a na konci vegetace. Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²) a vynásobením 10 krát.

Ošetření na jaře se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 50 až 200 užívaných východů z nor na 1 ha.

JEČMEN OZIMÝ (RF 24 – 29, čtvrtá odnož viditelná až 9 a více odnoží viditelných)

Zažloutlé porosty regenerovaly a díky počasí dochází k rychlému vývoji a růstu.

V okrese Plzeň - jih (Štáhlavy, 16.4.) byl pozorován střední výskyt **padlí ječmene (*Blumeria graminis*)**. Slabý výskyt byl zjištěn v okrese Plzeň - jih (Snopoušovy, 16.4.), Rokycany (Bezděkov u Radnic, 15.4.), Plzeň – sever (Křimice, 16.4.) a Cheb (Loužek, 16.4.).

Zjišťování výskytu padlí ječmene se provádí při úhlopříčném průchodu porostem, kdy se kontroluje 20 rostlin (10 míst x 2 rostliny). Určí se počet rostlin s příznaky výskytu padlí ječmene (kupky nebo mycelium) na listové čepeli a pochvě.

Ošetřují se porosty při indexu napadení vyšším než 10 %. Obvykle od růstové fáze 30 BBCH. Fungicidní ošetření se provádí v kombinaci proti celému komplexu listových chorob. Je třeba střídat skupiny fungicidních účinných látek s cílem oddálit vznik rezistence patogenu.

Sklerocia **tyfulové plísňovitosti obilnin (*Typhula incarnata*)** zjištěna ve slabé intenzitě na Klatovsku (Mochtín, 19.4.) a v silné intenzitě rovněž na Domažlicku (Lštění nad Zubřinou, 9.4.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Hodnotí se výskyt rostlin, na kterých jsou vytvořena sklerocia houby.

Ochrana: nezařazovat ozimý ječmen po ozimém ječmeni. Na jaře lehké převláčení a časné přihnojení lehce přístupným dusíkem. Případné ošetření proti padlí ječmene na podzim může snížit napadení chorobou. Moření osiva.

V okrese Plzeň - jih (Snopoušovy, 16.4.) a Plzeň – sever (Křimice, 16.4.) byl pozorován slabý výskyt **sít'ovité skvrnitosti ječmene (*Pvrenophora teres*)**.

Zjišťování výskytu sít'ovité skvrnitosti ječmene se provádí při úhlopříčném průchodu porostem, kdy se kontroluje 20 rostlin (10 míst x 2 rostliny). Určí se počet rostlin s příznaky výskytu (sít'ované hnědé skvrny na listech) na listové čepeli a pochvě.

Zahájení ošetření proti sít'ovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene se provádí u pozemků při 5% a vyšším napadení rostlin, od růstové fáze 30. Pozdější zásahy jsou zpravidla kombinací proti komplexu listových chorob. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.



OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 19 - 50, 6 až 9 a více listů vyvinuto až hlavní květenství již viditelné, těsně obklopené nejvyššími listy)

Porosty řepky se z důvodu příznivého počasí rychle vyvíjely, místy jsou již vidět poupata.

Lokálně jsou některé porosty **poškozené zamokřením** - např. na Tachovsku (Mchov, 16.4. a Lom u Tachova, 17.4.).

Silný výskyt **krytonosce řepkového (Ceutorhynchus napi)** v Mörickeho miskách byl zaznamenán v okrese Plzeň – jih (Štáhlavy, 16.4.), Domažlice (Chrastavice, 16.4.), Plzeň – sever (Vocho, 16.4.) a Karlovy Vary (Sedlo u Toužimi, 18.4.). Střední výskyt byl hlášen z okresu Plzeň – jih (Horní Lukavice, 16.4. a Štáhlavy, 19.4.), Klatovy (Svrčovec, 16.4.), Tachov (Velký Rapotín, 19.4.), Cheb (Úval, 19.4.) a Plzeň – sever (Vocho, 19.4.). Slabý výskyt byl zaznamenán v okrese Domažlice (Klenčí pod Čerchovem, 15.4. a Chrastavice, 15.4. a 18.4.), Rokycany (Němčovice, 15.4.), Cheb (Úval, 16.4.), Tachov (Velký Rapotín, 16.4., Lom u Tachova, 17.4.), Karlovy Vary (Sedlo u Toužimi, 18.4.) a Plzeň – jih (Horní Lukavice, 19.4.). První slabý výskyt **krytonosce čtyřzubého (Ceutorhynchus pallidactylus)** byl v Mörickeho miskách pozorován v okrese Domažlice (Klenčí pod Čerchovem, 15.4. a Chrastavice, 15.4.), silný výskyt v okrese Rokycany (Němčovice, 15.4.). Poté byl silný výskyt tohoto škůdce sledován v okrese Domažlice (16.4.) a Karlovy Vary (Sedlo u Toužimi, 18.4.). Slabý výskyt byl zjištěn v okrese Plzeň – jih (Štáhlavy, 16.4. a Horní Lukavice, 16.4. a 19.4.), Cheb (Úval, 16.4. a 19.4.), Tachov (Velký Rapotín, 16.4. a 19.4.), Klatovy (Svrčovec, 16.4. a 19.4.), Plzeň – sever (Vocho, 19.4.) a Domažlice (Chrastavice, 18.4.).

Zjišťování výskytu brouků v Mörickeho miskách se provádí 2 x týdně ve 2 miskách nebo na 2 žlutých lepových deskách od dosažení maximální teploty 6 °C do zjištění maxima náletu brouků. Mörickeho misky nebo žluté lepové desky se umístí na 2 protilehlé strany vybraného porostu, nejméně 10 m od jeho okraje směrem do porostu. Mörickeho misky se naplní do ¾ vodou. Aby se snížilo povrchové napětí vody, kápne se do každé misky saponátový přípravek a při jarních mrazících se přidá lžice kuchyňské soli, aby voda nezamrzala. Množství brouků se kontroluje tak, že se obsah misky přelije přes husté síto a brouci se po usušení určí a spočítají.

Ošetření se provádí u pozemků, kde průměrný výskyt brouků krytonosce řepkového (Ceutorhynchus napi) přesáhl 3 ks na 1 misku a 1 den, u krytonosce čtyřzubého (Ceutorhynchus pallidactylus) přesáhl 5 ks na 1 misku a 1 den.

První slabý výskyt **blýskáčka řepkového (Meligethes aeneus)** byl v Mörickeho miskách zachycen v okrese Domažlice (Chrastavice, 16.4.), Plzeň – jih (Štáhlavy, 16.4.), Plzeň – sever (Vocho, 16.4.) a Klatovy (Svrčovec, 16.4.) a poté v okrese Tachov (Velký Rapotín, 19.4.), Plzeň – sever (Vocho, 19.4.), Plzeň – jih (Štáhlavy, 19.4.) a Klatovy (Svrčovec, 19.4.). Na poupatech zatím nebyl zjištěn, nicméně v případě příznivého počasí by se již tento týden mohl na poupatech vyskytnout.

Hodnotí se vrcholová květenství 50 rostlin (na deseti místech vždy 5 sousedících rostlin) na obvodu porostu. Hodnocení letové aktivity a prvních náletů se provádí pomocí alespoň jedné žluté misky na porost (asi od konce února nebo počátku března), která je umístěna asi 5 m od okraje pole.

Cílená chemická ochrana by měla plynule navázat na jarní ošetření v období prvního výskytu zelených pupat. Často stačí ošetření pouze okrajů porostu. Práh škodlivost v růstové fázi, kdy jsou poupata uzavřená, jsou 1 až 2 brouci na rostlinu.



Výskyt dospělců **dřepčíka olejového (*Psylliodes chrysocephalus*)** v Mörickeho miskách byl zachycen na okrese Domažlice (Chrastavice, 16.4.), Plzeň – jih (Štáhlavy, 16.4. a Horní Lukavice, 16.4.).

První slabý výskyt dospělců **krytonosce zelného (*Ceutorhynchus pleurostigma*)** byl zjištěn v okrese Domažlice (Chrastavice, 16.4.) a Plzeň – jih (Štáhlavy, 16.4.) a Klatovy (Svrčovec, 16.4. a 19.4.).

Střední výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byl sledován v okrese Domažlice (Klenčí pod Čerchovem, 15.4.), slabý výskyt v okrese Tachov (Lom u Tachova, 17.4. a Planá u Mariánských Lázní, 17.4.).

Způsob pozorování hraboše polního viz pšenice ozimá.

Ošetření na jaře se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 50 až 200 užívaných východů z nor na 1 ha.

PÍCNINY

JETEL LUČNÍ

Silný výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** sledován v okrese Plzeň - jih (Kasejovice, 18.4.) a Domažlice (Třebnice u Domažlic, 15.4.). Slabý výskyt byl pozorován v okrese Plzeň – jih (Chlum u Blovic, 16.4.).

Způsob pozorování hraboše polního viz pšenice ozimá.

Chemické ošetření porostu se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 50 až 200 užívaných nor na 1 ha.

TOLICE VOJTĚŠKA

Střední výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** sledován v okrese Plzeň - sever (Kozojedy u Kralovic, 19.4.) a Domažlice (Horšovský Týn, 15.4.). Slabý výskyt byl pozorován v okrese Plzeň – sever (Žebnice, 19.4. a Nynice, 19.4.).

Způsob pozorování hraboše polního viz pšenice ozimá.

Chemické ošetření porostu se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 50 až 200 užívaných nor na 1 ha.

PASTVINY, LOUKY, TTP

Silný výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byl pozorován v okrese Tachov (Kurojedy, 18.4.) a Plzeň – jih (Měcholupy u Blovic, 18.4. a Starý Plzenec, 16.4.), střední výskyt v okrese Cheb (Táborská, 17.4.), Domažlice (Koloveč, 15.4.) a Tachov (Úšava, 16.4., Dolní Plezom, 18.4. a Boječnice, 16.4.), slabý výskyt v okrese Klatovy (Plánice, 16.4. a Lučice u Chudenic, 16.4.) a Tachov (Mlýnec pod Přimdou, 16.4.), Doly u Boru, 16.4., Dolní Jadruž, 17.4., Brod nad Tichou, 17.4., Čečkovice, 18.4. a Ostrov u Tachova, 18.4.).

Způsob pozorování hraboše polního viz pšenice ozimá.

Chemické ošetření porostu se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 50 až 200 užívaných nor na 1 ha.

Za oblastní odbor Plzeň zpracovala: Ing. Zuzana Pšererová